

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

***AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI***

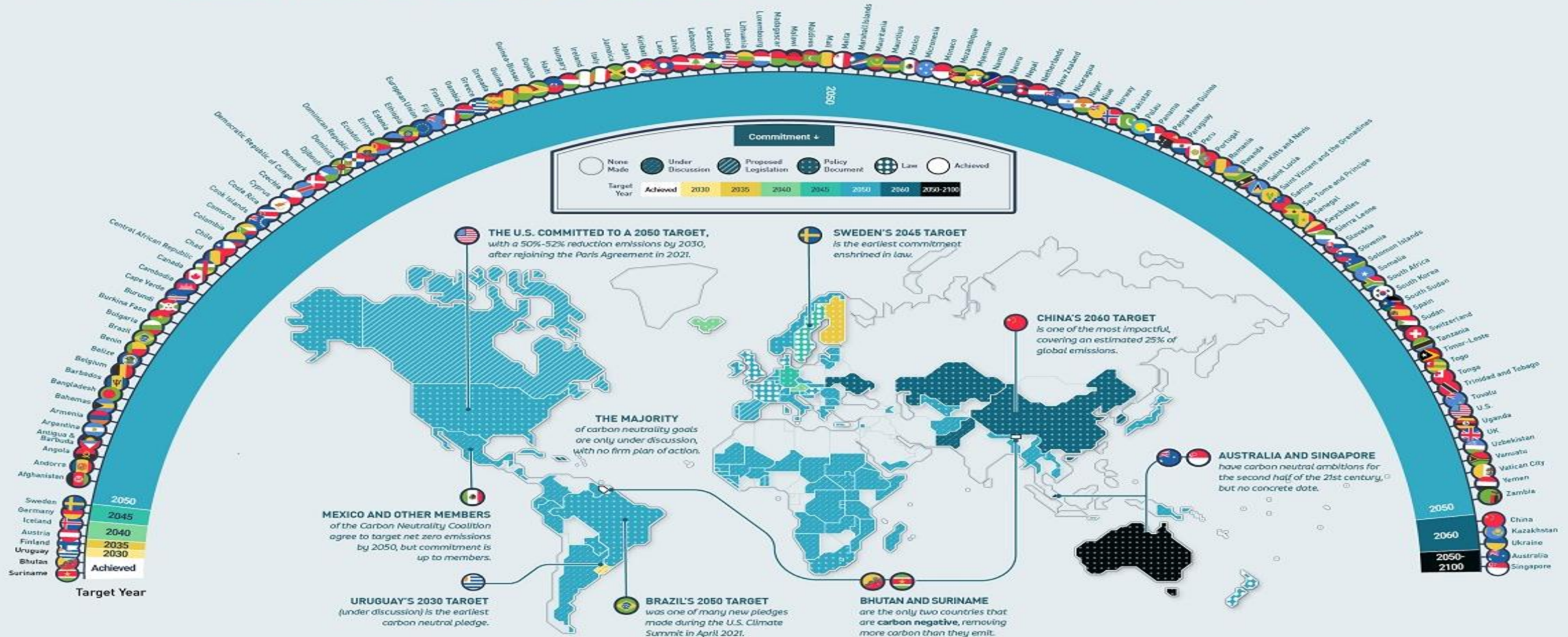

Dünyada İklim Değişikliği ile Mücadele Politikaları

RACE TO NET ZERO CARBON NEUTRALITY GOALS BY COUNTRY

Which countries have made a carbon neutral pledge?
This map breaks down pledges by target year and level of commitment.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İlk karbon-
nötr kıta
olma hedefi

2030 Sera Gazı
Emisyon
Azaltım
Hedefinin
Yükseltilmesi
(%55)

Tüm politika
enstrümanlarının
gözden
geçirilmesi

- **2050 yılında İklim-Nötr ilk kıta olma hedefi, iklim değişikliği ile mücadeleyi AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirmiştir.** 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan AYM, önümüzdeki yıllarda AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir.
- **AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır.**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

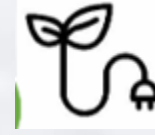
Avrupa Yeşil Mutabakatı

Sıfır
Kirlilik

İklim
Kanunu

Temiz
Enerji
Dönüşümü

Fit for
55
Paketi

Adil Dönüşüm

AVRUPA
YEŞİL
MUTABAKATI

Biyçeşitlilik
Stratejisi

Sürdürülebilir
Dönüşüm
Finansmanı

Çiftlikten
Çatala
Stratejisi

Sürdürülebilir
Akıllı Ulaşım

Sanayi
Stratejisi ve
Döngüsel
Ekonomi
Eylem Planı

55'e Uyum (Fit for 55) Paketi

14
Temmuz
2021

«Fit for 55»
Paketi

➤ Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan «**55'e Uyum**» paketi ile emisyonların 2030 yılına kadar **en az %55** oranında azaltılması hedefini hayata geçirebilmek amacıyla Komisyon tarafından iklim ve enerji alanında çıkarılacak mevzuatın kapsamı belirlenmiştir.

➤ «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- **AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu**
- **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması önerisi**
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- **Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Tüzüğün revizyonu**
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- «**ReFuelEU Havacılık**» ve «**FuelEU Denizcilik**» inisiyatifleri

AB - Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

Amaç: Karbon kaçağının önlenmesi; Avrupa üretici sektörlerinin rekabet gücünün korunması

İthalatta eşyanın karbon içeriğine göre (ton/€) karbon fiyatlandırması → ölçülmüş ve doğrulanmış sera gazı emisyonu değerlerine dayalı mali yükümlülükler

- Sağlıklı gerçek verinin sağlanamadığı durumlarda varsayılan değerler üzerinden hesaplama

SKDM Sertifikası ile «AB'de yerleşik yetkili ithalatçılar» üzerinden ithalat

- Mali ve idari yükümlülükler ithalatçının üzerinde

AB ETS'sini uygulayan veya AB ETS'si ile bağlantılı emisyon ticaret sistemi olan ülke/topraklar uygulamadan muaf

- EK-II: Norveç, İzlanda, Lihtenştayn, İsviçre; Büsingen, Heligoland, Livigno, Ceuta, Melilla

Üçüncü ülkelerde ödenmiş eşdeğer karbon ücretleri, ithalatta mali yükümlülükleri düşürecek

- Karbon ücreti: Ürünlerin üretimi aşamasında salınan sera gazları üzerinden hesaplanan ve üçüncü ülkelerde «vergi, (harç) veya emisyon ticaret sistemleri kapsamındaki emisyon tahsisatları» şeklinde ödenmiş parasal tutar.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - Kapsam

DEMİR-ÇELİK

ALÜMİNYUM

HİDROJEN

ELEKTRİK

**Karbon kaçağı
riski yüksek
öncelikli sektörler**

ÇİMENTO

GÜBRE

DOLAYLI EMİSYONLAR

AB ETS Sektörleri
(2030)

Karbon kaçağına maruz kalma ihtimali "yüksek" olan sektörlerden ilk etapta seçili 6 sektör

Sektör ve emisyon kapsamı genişleyebilir

GİRDİLER: Aglomere demir cevherleri, ferro-alaşımlar, kaolin, vb.

İŞLENMİŞ ÜRÜNLER/KULLANICI SEKTÖRLER: vida, civata ve bağlantı elemanları, vb.

SKDM Uygulama Dönemi

Geçiş dönemi

Geçiş dönemi

**Ekim 2023- Aralık
2025**

AB tarafından kabul
edilecek metodolojiye
göre izleme ve
raporlama

Gözden geçirme 2025

Ürün kapsamının
genişletilmesinin ve
dolaylı emisyonların
dahil edilmesinin
değerlendirilmesi

Uygulama dönemi

Ocak 2026

Mali yükümlülüklerin
başlatılması
Serbest tahsisatların
kaldırılmasına yönelik
takvimin başlatılması

Kaynak:

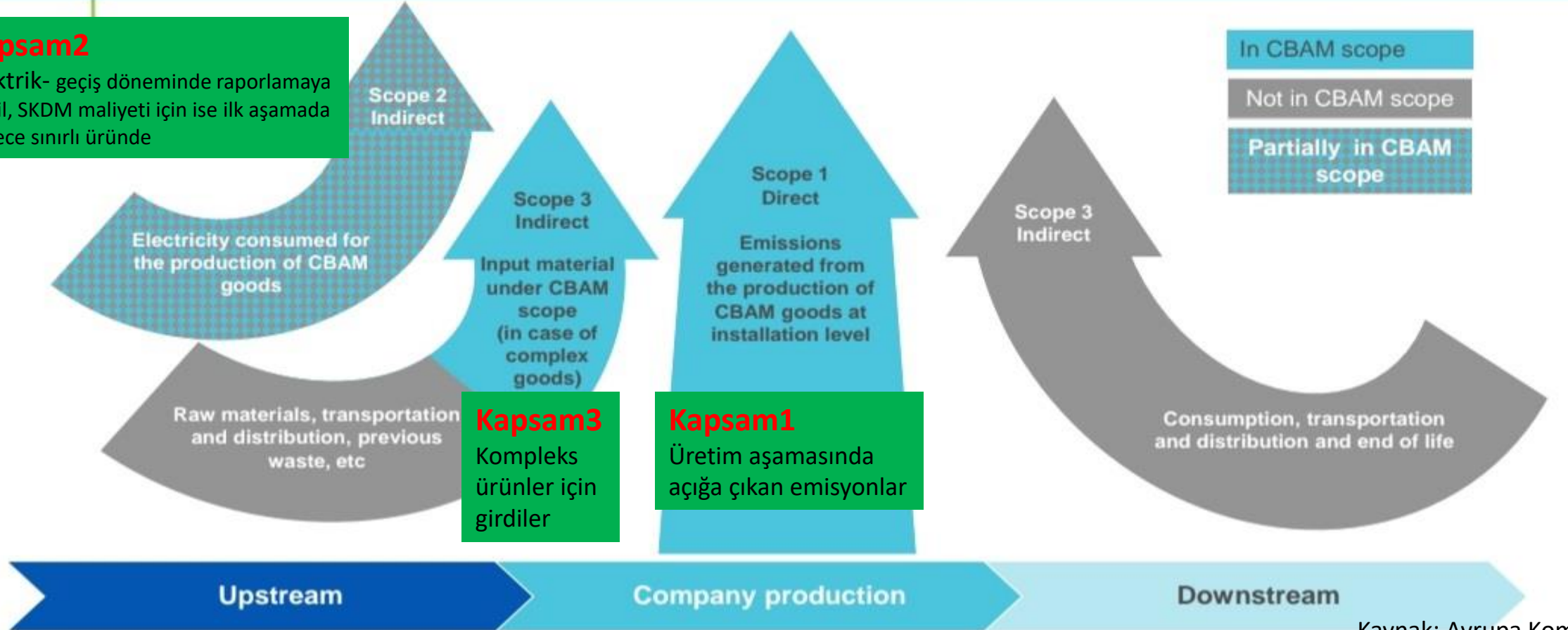

Emissions under CBAM scope

Kapsam2

Elektrik- geçiş döneminde raporlamaya dahil, SKDM maliyeti için ise ilk aşamada sadece sınırlı üründe

Kapsam3

Kompleks ürünler için girdiler

Kapsam1

Üretim aşamasında açığa çıkan emisyonlar

SKDM Kapsamında Serbest Tahsisatlar

2026-2034 döneminde AB üreticilerine tanınan serbest tahsisatlar AB ithalatçılara da tanınacak

İkincil Mevzuatla Düzenlenecek Hususlar

Gömülü
Emisyonların
Ölçüm ve
Raporlama
Esasları

Emisyon
Doğrulama
Esasları

Doğrulayıcı
Kuruluşların
Yetkilendirilmesi

İthalatçıların
Yetkilendirilme
Esasları

Üçüncü
Ülkelerde
Ödenmiş
Karbon Fiyatı

Gümrük
İşlemleri

Raporlama
Rehberleri

- AB ithalatçıları 1 Ekim 2023 tarihini takip eden çeyrek dönemler itibariyle ithal ettikleri ürünlerin içerisindeki gömülü emisyonları raporlayacaktır.
- 1 Ocak 2026 itibariyle SKDM'nin mali unsurlarının ve raporlamaların doğrulanması uygulamasının başlaması öngörülmekte olup, geçiş döneminde çıkarılacak ikincil mevzuatlarla uygulama detayları belirlenecektir.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması/Karbon Fiyatlandırma Ülkemizde yapılan Çalışmalar

Etki Analizleri

- Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Etki Değerlendirmesi Projesi (ÇŞİDB-EBRD)
- Karbon Piyasaları Uygulama Ortaklığı (PMI) Projesi (ÇŞİDB-Dünya Bankası ve UNDP)
- Ülke İklim ve Kalkınma Raporu-CCDR (Dünya Bankası)

EBRD Etki Analizi Sonuçları:

- EBRD çalışması: 2027 itibarıyla AB içindeki ücretsiz tahsisatlara da bağlı olarak SKDM maliyetleri nispeten daha az
- 2027 itibarıyla En fazla maliyet elektrik, demir-çelik, çimento, gübre ve alüminyum sektörlerinde olacaktır. (Elektrik-ücretsiz tahsisata tabi değil)
- Geçiş döneminin sona ermesinin ardından en fazla maliyet demir-çelik, çimento, kimyasallar, rafineri ve elektrik sektörlerinde oluşacaktır.
- Ancak, ulusal düzeyde karbon fiyatlaması yapıldığı ve bu kaynak yeşil yatırımlara aktarıldığı takdirde bu maliyetler önemli ölçüde azaltılarak AB'ye aktarılacak gelirin bir kısmı ülkede tutulabilecektir.

DB Etki Analizi Sonuçları-Komisyon'un SKDM Taslağı

- İlk 5 sektöre ve doğrudan emisyonlara yönelik genel ekonomik etkinin sınırlı olacağı (%0,02 GSYİH daralması) ancak uygulamanın özellikle Kapsam 2 emisyonlarına teşmili durumunda kayda değer ihracat kaybı görüleceği öngörüsünü ortaya koyuyor. **(1) Yürürlüğe girdiği tarihte (2026) ve (2) genişletilmiş emisyon kapsamı ile 2035 yılı için AB'ye ihracatta ortaya konan öngörüler sırasıyla: demir-çelik için %2,7 ve %8,7; kimyasallar %0 ve %23,1; çimento %6,2 ve %23,5; alüminyum %2,4 ve %3,5 azalıştır.**
- Genel etkinin, AB'ye katma değerli ürün ihracatında artış ve ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi yoluyla düşeceği beklentisi mevcut.
- Ürün ve özellikle emisyon kapsamı genişledikçe etkinin boyutu önemli ölçüde artıyor.
- En fazla ekonomik etki doğuracak hususun üretimde kullanılan elektrik enerjisinden kaynaklı karbon emisyonlarının (Kapsam 2 emisyonlar) hesaplamaya dahil edilmesi olduğu görülüyor.
- Dünya Bankası çalışması, **ülke içinde karbon fiyatlaması uygulamasına gidilip elde edilecek gelirin sanayinin yeşil dönüşümünün finansmanında kullanılmasının SKDM'nin etkilerinin sınırlandırılmasında yardımcı olabileceğini** gösteriyor.

Uygulama netleşene kadar dikkate alınmasında fayda olan hususlar

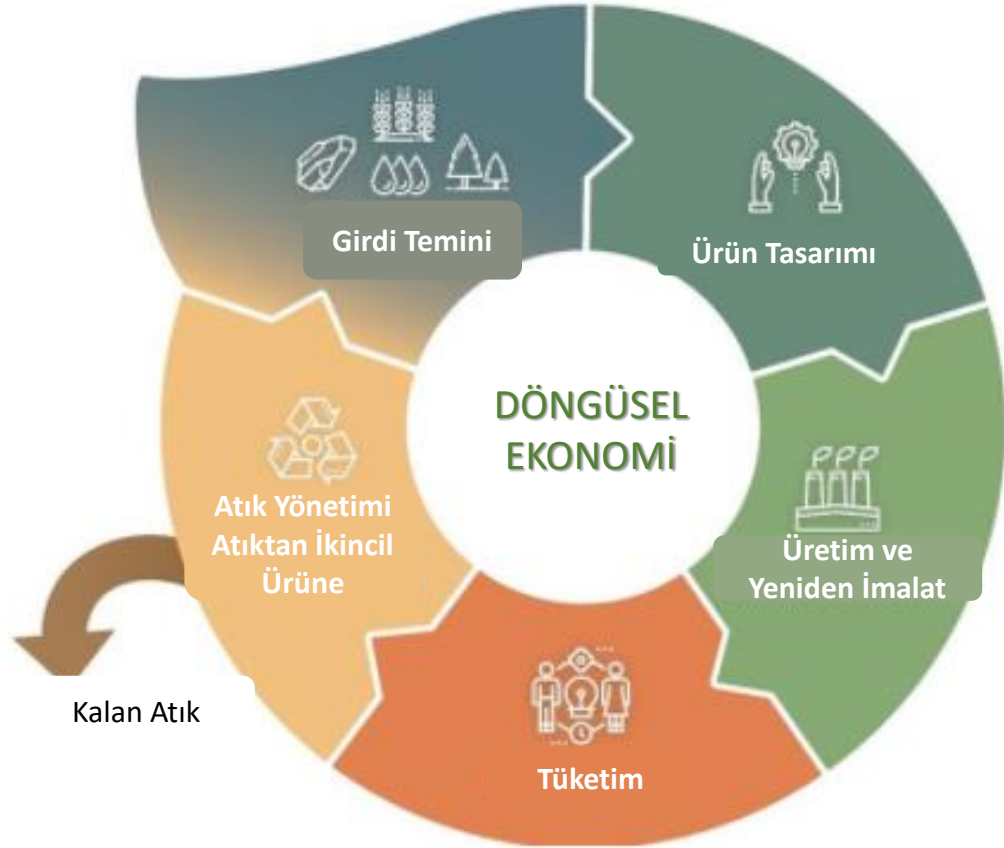
OCAK 2023 itibariyle, SKDM metodolojisi, DG TAXUD tarafından kurulan ve ülkemizden de bir temsilcinin gözlemci olarak katıldığı Gayriresmi Uzman Grubu'nda çalışılmakta olup, henüz SKDM hesaplama yöntemi ortaya çıkmamıştır. Bu nedenle **AB'de CBAM/SKDM kapsamında verifer/doğrulayıcı veya akreditasyon yapan bir yetkili kurum/kuruluş atanmamıştır.**

Halihazırda AB'de yerleşik ETS doğrulayıcıları bulunmaktadır ancak bunlardan SKDM/CBAM kapsamında atanan olmamıştır. ETS tesis emisyonuna, CBAM ürün emisyonuna dair düzenlemeler olup, hesaplama, raporlama, doğrulama ve akreditasyonları aynı olmayacaktır. Bu aşamada **SKDM kapsamına giren ürün gruplarında doğrulayıcılar için Komisyon tarafından çıkacak nihai metin beklenmektedir.**

SKDM dışında kalan ürünler için ise AB'de yerleşik müşteriler **karbon veya çevresel ayakizi hesaplanmasını** talep etmeye başlamışlardır. Bunlar AB mevzuatında **henüz gönüllü** olan belgelerdir. Müşterinin talep ettiği rapor/belge doğru anlaşılmalı ve bu işi yaptığını söyleyen firmaların yetkin olup olmadıkları araştırılmalıdır.

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

SATIN AL-KULLAN-AT

YENİDEN KULLAN-TAMİR ET-GERİ DÖNÜŞTÜR

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

Ürünlerin Dayanıklılığının artırılması

Sürdürülebilirliğin AB genelinde norm haline getirilmesi için ortak kurallar

Eko-Dizayn Yönetmeliği Revizyonu

- Öncelikli sektörler: **tekstil, mobilya, yatak, lastik, deterjan, boya, mineral yağ, demir-çelik ve alüminyum**

Eko-Dizayn Çalışma Programı
2022-2024

- Akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar, güneş enerjisi ile çalışan sistemler

SÜRDÜRÜLEBİLİR VE DÖNGÜSEL TEKSTİL STRATEJİSİ

Tekstil sektörü gıda, barınma, ulaşımdan sonra çevre kirliliği ve iklim değişikliğine en çok etki eden 4. sektör

2030 yılına kadar tüm tekstil ürünlerinde sürdürülebilirlik ve döngüsellik kriteri
FAST FASHION TRENDİNİN SONA ERMESİ

Zorunlu EkoDizayn kuralları ve Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu
Uzun ömürlü, tamir edilebilir, geri dönüştürülebilir
Hedef: 2024

DİJİTAL ÜRÜN PASAPORTU: Sürdürülebilirlik performansı, çevresel ayakizi, ürünün
geri dönüştürülmesine ve tamir edilmesine dair detaylar
- Hedef: 2024

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DİĞER ÖNEMLİ DÜZENLEMELER

YAPI MALZEMELERİ YÖNETMELİĞİ REVİZYONU

Yapı Malzemelerinde Sürdürülebilirlik Kuralları

ATIK SEVKİYATI YÖNETMELİĞİ REVİZYONU

OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatının kısıtlanması
OECD Ülkelerine yapılan atık ihracatının izlenmesi
Geri dönüşüm tesislerinin denetlenmesi

PLASTİK VE AMBALAJ STRATEJİSİ

Tüm plastik ambalajların geri kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir olması -2030
Tek kullanımlık plastik kullanımının tedricen kaldırılması

PİL VE BATARYALAR

Zararlı kimyasalların sınırlı ölçüde kullanımı, geri dönüştürülmüş içerik kullanımı
Sanayide ve elektrikli araçlarda şarj edilebilir batarya kullanım zorunluluğu

AMBALAJ VE PLASTİK

AMBALAJ VE AMBALAJ ATIKLARI TÜZÜĞÜ TASLAĞI- 30 Kasım 2022

2030 – Yanlızca yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir ambalajlar
Eko-tasarım: Dayanıklı, tamir edilebilir ve geri dönüştürülebilir ambalaj

Plastik ambalajda zorunlu geri dönüştürülmüş içerik:
2030 yılı için %10-%35,
2040 yılı için %50-%65

- Gereksiz ambalajdan kaçınma
- Yeniden kullanım zorunlulukları
- Dijital veri sağlayıcısı

Atık yönetimi:
Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu-EPR
Zorunlu depozito sistemleri

Tek kullanımlık plastik kullanımının tedricen sonlandırılması
Tek Kullanımlık Plastik Direktifi
Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü

Biyobozunur, biyoçözünür ve kompost edilebilir plastiklerin tasarımı, geri dönüştürülmesi ve atık yönetimine

YEŞİL VE DÖNGÜSEL EKONOMİ

ORMANSIZLAŞTIRMA TÜZÜĞÜ TASLAĞI

Palm yağı, sığır eti, kereste, kahve, kakao ve soya fasulyesi ve bunların türevlerini (deri, çikolata ve mobilya) AB pazarına arz eden veya bu pazardan ihraç eden tüm operatörler için zorunlu «özen yükümlülüğü»

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ DİREKTİF TASLAĞI

AB'de bulunan belli büyüklükteki firmalara faaliyetlerinin insan hakları ve çevresel etkilerini raporlama zorunluğu Raporlamanın kendilerinin ve iştiraklerinin faaliyetlerinin yanı sıra **değer zincirlerine** de uygulanması

Tarım: Tarladan Sofraya ve Biyoçeşitlilik Stratejileri

Pestisitlerin Sürdürülebilir Kullanımına Yönelik Direktifin (2009/128/EC) gözden geçirilmesi teklifi
2030 yılına kadar kimyasal pestisitlerin kullanım oranının %50 düşürülmesi

AB sağlık ve çevre standartlarının ithal tarım ve tarımsal gıda ürünlerine uygulanması

Sürdürülebilir gıda sistemi çerçeve mevzuatı (2023'ün son çeyreğinde tamamlanması öngörülmüştür)

Organik tarımın artırılması
Hedef: Toplamın %25'i

Tüketiciler için gıda takibi

ulaşılabilirlik

gıdanın nereden geldiği

çevresel ayak izi

besin değeri

dijital araçların kullanımı

AVRUPA YENİ YEŞİL SANAYİ PLANI

AMAÇ: AB'nin yeşil teknolojilerin gelişimi için lider konumunun korunması, rekabetçiliğin sağlanmasına yönelik politikaların ve finansman mekanizmalarının şekillendirilmesi

ÖNGÖRÜLEBİLİR VE BASİTLEŞTİRİLMİŞ İDARİ ÇERÇEVE:

- Kritik Hammadde Tüzüğü
- Net Sıfır Sanayi Yasası
- Elektrik Piyasası Tasarımı Reformu
- Ulaşılabilir ve sürdürülebilir enerji

FİNANSMANA ERİŞİMİN KOLAYLAŞTIRILMASI

İŞGÜCÜ PİYASASINDA YETERLİLİKLERİN ARTIRILMASI

HAMMADDE TEDARİK GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI

AVRUPA YENİ YEŞİL SANAYİ PLANI

NET SIFIR SANAYİ YASASI: 2030 yılına kadar güneş panelleri, bataryalar, elektrolizler gibi stratejik net sıfır teknolojilerin %40'ünün AB'de üretilmesi

- Net-Sıfır Teknolojilerde Stratejik Projelere hızlandırılmış izin prosedürleri
- Karbon yakalama ve depolama kapasitesinin geliştirilmesi
- Kamu alımlarında sürdürülebilirlik kriterleri
- Mesleki yeterliliklerin ve yenilikçiliğin geliştirilmesi
- Sanayi Ortaklıkları tesis edilmesi

KRİTİK HAMMADDE YASASI:

- Stratejik hammaddelerde madencilik, işleme ve geri dönüştürme kapasitesinin geliştirilmesi
- Her stratejik hammadde için yıllık tüketiminin %65'inden fazlası için tek bir ülkeye bağımlı olunmaması
- Stratejik ve kritik hammadde listesi:
- Stratejik projeler ve ortaklıklar
- Kritik Hammadde Kulübü
- Çoklu ve ikili ticari anlaşmalar

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI VE ÜLKEMİZDE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

AB Tek Pazarı ve Gümrük Birliği

- Malların, hizmetlerin, sermayenin, kişilerin serbest dolaşımı
- Gümrük Birliği malların serbest dolaşımı-1995
- Düzenlenmiş-düzenlenmemiş alan-1997
- 1/95 sayılı OKK Madde 9-malların serbest dolaşımın doğrudan etki eden mevzuatın uyumu

İklim Değişikliği ile Mücadele ve Avrupa Yeşil Mutabakatı'na İlişkin Yapılan İç Çalışmalar

İklim Değişikliği Kapsamında

- Paris Anlaşması'nın onaylanması, 7 Ekim 2021
- 2053 net sıfır emisyon hedefinin beyan edilmesi
- İklim Şurası, 2022

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu (YMÇG) Kapsamında

- Yeşil Mutabakat Eylem Planı
- YMÇG ve İhtisas Çalışma Grupları

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu- Bakan Yardımcıları Düzeyinde

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu

2021/15 Sayılı
CB Genelgesi

Kamu

Özel
sektör

Sivil
toplum

Akademi

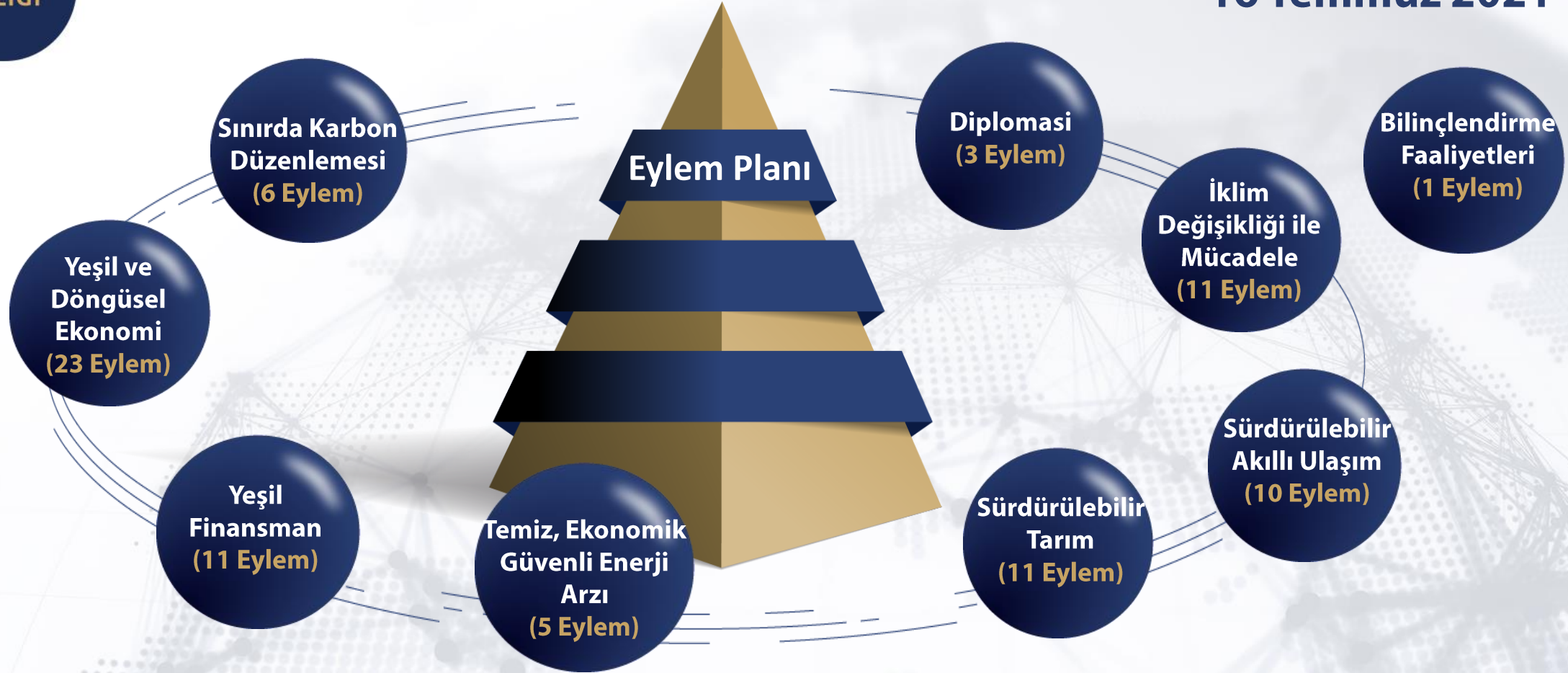
- Ticaret Bakanlığı
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Dışişleri Bakanlığı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Yeşil Mutabakat Eylem
Planı

AB Nezdinde yürütülen
çalışmalar

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 16 Temmuz 2021

- ❖ Çalışma Grubu'nca yürütülecek çalışmalarla ilgili bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiş ve tüm Bakanlıklarımızın ortak mutabakatı ile bir eylem planı hazırlanmış olup Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır.
- ❖ **Eylem Planı**, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere **9 ana başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından uygun görülen 81 eylemi** içermektedir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı İhtisas Çalışma Grupları

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI İHTİSAS ÇALIŞMA GRUPLARI	
İhtisas Çalışma Grubu	İÇG Koordinatörü Kurum
1. AB SKDM İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
2. Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
3. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
4. Teknolojik Dönüşüm/Gelişim İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5. Sürdürülebilir Nihai Tüketim İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
6. Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
7. Sıfır Kirlilik Eylemi İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
8. Çelik Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
9. Alüminyum Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
10. Çimento Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
11. İnşaat Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
12. Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
13. Yeşil Finansman İhtisas Çalışma Grubu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
14. AB Projelerinin Finansmanı İhtisas Çalışma Grubu	Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı
15. Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
16. Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu	Tarım ve Orman Bakanlığı
17. Sürdürülebilir Akıllı Hareketlilik İhtisas Çalışma Grubu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
18. Adil Geçiş Politikaları İhtisas Çalışma Grubu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19. Eğitim-Öğretimde Yeşil Dönüşüm İhtisas Çalışma Grubu	Milli Eğitim Bakanlığı
20. Sürdürülebilir Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuat Uyumu İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması/Karbon Fiyatlandırma: Ülkemizde yapılan Çalışmalar

Sera Gazı Emisyon Azaltımı

- Çelik, Alüminyum, Çimento ve Gübre Sektörleri için Sıfır Karbon Yol Haritası Proje çalışmaları
- mevzuat altyapısı ve yeni üretim trend ve teknolojileri temelinde sektörel dönüşüm politika önerileri
- Gerekli AR-GE , teknolojik dönüşüm ve yatırım desteklerinin belirlenmesi

Karbon Fiyatlandırma

- Türkiye için uygun karbon fiyatlandırma mekanizmalarının tesisi
- AB ETS ile sistemsel uyumluluğu gözetilen bir ETS / karbon vergisi
- Yeşil yatırımları destekleyecek, sektörlerin dönüşüm maliyetlerini azaltacak finansman kaynağı yaratılması

Yöntem

- Sera gazlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması süreçleri
- TÜRKAK'ın SKDM kapsamında doğrulayıcı kuruluşları akredite edebilmesi

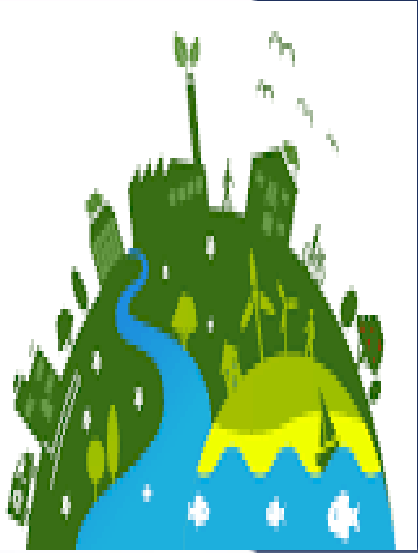
Diplomasi

- İkili ve Çok Taraflı Ticaret Anlaşmaları ile Uyumluluk
- AB ile Yüksek Düzeyli İstisna Mekanizması
- Finansmana Erişim

Yeşil ve Döngüsel Ekonomi

Yeşil ve döngüsel bir ekonominin geliştirilmesi

Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı & Ulusal Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı & AB Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol mevzuatının uygulanmasına yönelik ulusal eylem planının hazırlanması

- Yeşil OSB ve Yeşil Endüstri Bölgesi Sertifikasyon çalışmaları
- Yeşil teknolojilere yönelik AR-GE çalışmalarının desteklenmesi
- Ulusal Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi (YDD) Veri Tabanının geliştirilmesi ve Ulusal YDD Platformu kurulması
- Türkiye Çevre Etiketinin yaygınlaştırılması
- Kalkınma Ajanslarının kaynak verinliliği çalışmaları

Düzenleyici Çerçevenin Güçlendirilmesi

- Genel ve Sektörel EKÖK ulusal mevzuatı
- AB Sürdürülebilir Ürün Mevzuatı, Eko-Tasarım Tüzüğü, Enerji Etiketlemesi ve Kimyasallar mevzuatlarına uyum
- Tekstil sektörü için temiz üretim mevzuatının güncellenmesi

Suların sürdürülebilir kullanımı

- Atık suların yeniden kullanımının geliştirilmesi ve Su Yeniden Kullanım Ulusal Master Planı" hazırlanması
- Sektörel su tahsis planları ışığında su ayak izi çalışmaları

YEŞİL VE DÖNGÜSEL EKONOMİ Yürütülen Bazı Çalışmalar

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

- IPA II- Türkiye’de Döngüsel Ekonomi Potansiyelinin Geliştirilmesi Projesi-2022-2025
Döngüsel Ekonomi Eylem Planı Hazırlanması
- Türkiye çevre etiketi sisteminin geliştirilmesi
- Tekstil ve deri sektörleri için temiz üretim mevzuatı çalışmaları
- Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifi’nin (EKÖK) ulusal mevzuata kazandırılması / Yeşil dönüşüm belgesi
- Atık İşleme Tesislerinin Değerlendirilmesi projesi
- Ulusal Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Eylem Planı- 2024

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Sanayide Yeşil dönüşüm projesi

[Sanayi Genel Müdürlüğü](#) | [T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı](#)

Ulusal Finansman Kaynakları

Ulusal Teşvikler

- Çevre yatırımlarının öncelikli yatırımlar kapsamına alınması
- Enerji verimliliği yatırımlarının 5. bölge teşvikleri içerisine alınması
- KOSGEB Yeşil Dönüşüm Destek Programı- Enerji verimliliği ve elektrik motoru değişim destekleri
- ETBK (EVÇED)-Yenilenebilir enerji; enerji verimliliği destekleri

Karbon Fiyatlandırma

- Yeşil dönüşüme yönelik ilave kaynak yaratılması ve SKDM gibi uygulamalar çerçevesinde AB ve diğer ülkelere kaynak transferinin önüne geçilmesi

Düşük karbonlu üretime geçişe yönelik yol haritaları

- Çelik, alüminyum, çimento ve gübre sektörlerinde emisyonların azaltılmasına yönelik yol haritası çalışmaları
- Sektörel ihtiyaçlara göre teşvik mekanizmalarının oluşturulması

İnovasyon

- TÜBİTAK teknoloji yol haritası çalışmaları ile ülkemizde yeşil dönüşümde çığır açan teknolojilere AR-GE destekleri

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

Teşekkürler

Bahar GÜÇLÜ – Genel Müdür Yardımcısı

**Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü
abtekpazar@ticaret.gov.tr**